

Utišení bouře – Ježíš kráčí po moři

Cyklus I. „Ježíšův příběh“, katecheze 19a.

Materiál vytvořilo © Katechetické středisko AP 2026 (Lenka Jeřábková)

Cíl:

Děti se seznámí s dalším příběhem o Ježíšových zázracích. Umí příběh reprodukovat a ví, co znamená zázrak a jaká je jeho funkce v evangeliích. Umí vyložit fakt důležitosti víry v Ježíše ve vztahu k zázrakům. Umí pojmenovat emoce postav a charakterizovat je vzhledem k Ježíšovu příběhu. Zná důležitost vlastností jako je důvěra a odvaha a umí je popsat.

Děti jsou schopny získané informace využít k uvědomění si významu důvěry v Ježíšovo slovo a v jeho moc. Uvědomují si, že nebezpečné situace v jejich životě nutně nemusí znamenat špatné konce a dokážou toto uvědomění aplikovat do vlastního vztahu s Kristem.

Seznam použitých materiálů a literatury:

Plačková, Jarmila a kol. Poznáváme Boží lásku – metodika k pracovním listům náboženské výchovy pro 2. třídu ZŠ. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2004.

S. Lloyd-Jonesová. Bible vypráví o Ježíši – osnovy. Praha: Návrat domů, 2017.

Já jsem tady a zpívám. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2010.

Rejchrt, Luděk. Haleluja, amen – Zpívání pro malé i velké děti Boží. Praha: Kalich, 2008.

<https://www.regenschori.cz/>

Pomůcky ke katechezi:

- K **úvodní modlitbě** – vytištěné texty či noty, pokud je potřebujeme.
- Ke společné hře „**Velká vlna**“ – kruhová plachta nebo prostěradlo, lehký měkký předmět (plyšový míček nebo malá hračka).
- K výkladu „**Utišení bouře – Ježíš kráčí po moři**“ – Obrázek lodi, listy papíru na hru, pracovní listy + psací potřeby.
- K **aktivitě s videem** – zařízení na promítání.
- K **diskusní aktivitě** – papíry vystřižené do tvaru velké kapky nebo vlny, fixy.
- Ke **kreativní aktivitě** – malé plastové lahvičky (0,5 l), voda, modré potravinářské barvivo, olej (dětský nebo kuchyňský), třpytky, malé korkové zátky nebo kousky kůry (jako loďka), tavná pistole.
- K **pohybové hře** – delší lano (nebo křída na nakreslení čáry), papírové koule (jako symboly vln), písťalka.

Vlastní poznámky ke katechezi:

Scénář:

Zahájení / modlitba (cca 5 minut)

Modlitba či zahájení setkání dle zvyklostí skupiny, přičemž lze využít i vhodné písně. Z našich výběrů doporučujeme:

- Ježíš je můj pán (MH 83, <https://www.regenschori.cz/pisen/923/jezis-je-muj-pan>)
- Bože můj (viz příloha)
- Písnička o utišení bouře (viz příloha)

Úvodní – DOPORUČENÁ – aktivita (cca 10 minut).

Hra „Velká vlna“

Umožňuje dětem **znázornit sílu bouře a uvědomit si její moc** – k tomuto pocitu se můžeme odkazovat v průběhu vlastní katecheze.

Doprostřed kruhu dětí **položíme** kruhovou plachtu nebo prostěradlo (může být modré). Požádáme je, aby vzaly látku za okraj, který mají nejbližší, a vstaly. **Řekneme:** *Zkusíme si udělat vlny.* Uděláme je tak, že všichni budou třást prostěradlem na místě, které drží v ruce. Zkousíme jím třást rychle a pomalu a děti mohou říkat, jaké vlny jsou a co si představují, že by se mohlo stát. Poté **pokračujeme:** *Až řeknu: „Utiš se!“ musíme okamžitě vlny uklidnit.* Několikrát si pokyn vyzkoušíme a případně připojíme vhodný komentář.

Na plachtu hodíme lehký měkký předmět a požádáme děti, aby dělaly vlny tak, aby na nich předmět poskakoval. Když se děti naučí pohazovat předmětem po plachtě, **pokračujeme vysvětlením hry:** *Všichni v kruhu budou pohazovat předmětem na vlnách. Když zavolám „Bouře!“ musí všichni třást prostěradlem co nejrychleji. Dítě, které bude předmětu nejbližší, ho má za úkol chytit nebo sebrat, když spadne z prostěradla. Když zavolám „Utiš se!“ musí všichni co nejrychleji uklidnit vlny. Když řeknu „Start!“, musí všichni zase začít dělat vlny a pohazovat předmětem.*

Hrajeme hru. Pokyny „Bouře!“ a „Utiš se!“ opakujeme často, klidně i hned jeden po druhém. Co nejčastěji upozorňujeme děti, že netřesou prostěradlem dost rychle. Ke konci vyhrazeného času děti požádáme, aby se posadily, pustily prostěradlo a nechaly ho ležet v kruhu.

Na závěr se dětí zeptáme: *Jaké by asi bylo ocitnout se v takové bouři? Co by se nám mohlo stát? Co bychom museli dělat, abychom se zachránili?* Tím umožníme **přechod k hlavnímu tématu** katecheze.

Utišení bouře – Ježíš kráčí po moři (cca 25 minut)

Uvedeme hlavní téma, přičemž **připomeneme** dětem předchozí katecheze o Ježíšových zázracích (Kána Galilejská a uzdravení ochrnlého): *Ježíš si vybral dvanáct svých učedníků a teď s nimi putuje po Galileji. Vykonal už mnoho dobrého, ale o některých jeho pozoruhodných činech si lidé pořád vyprávějí. Pamatujete si ty příběhy?* Necháme děti vyjmenovat postavy a vyprávět příběhy. Poté se ptáme: *Co to je zázrak? Proč je Ježíš dělal? Co to může znamenat pro nás?*

Po tomto **krátkém opakování** / vstupu do tématu zázraků **pokračujeme:** *Určitě si pamatujeme, čím někteří apoštolové byli původně? (Rybáři). Rybář musí umět a znát spoustu věcí, co například? (...)* Pokud následující nápad nezazní, **doplníme:** *Musí umět dobře ovládat loď a zacházet s ní.*

Ukážeme dětem obrázek lodi (viz příloha). *Takhle vypadají rybářské lodi v Izraeli dnes, ale podle vykopávek byly lodi v Ježíšově době přibližně stejně velké, takže to nebyly žádné malé loďky. Učedníci spolu s Ježíšem jednou na podobné lodi vypluli na jezero...* **Přečteme** (viz příloha) nebo převyprávíme epizodu o utišení bouře (Mk 4,35–41).

Pokračujeme rozhovorem: *Jak jsme poznali, že se učedníci báli?* (Ježíš se jich na to ptá). *Čeho se asi báli nejvíce?* (Že se v jezeře utopí). *A proč se báli?* (Protože se dostali do nebezpečí, které nemohli sami zvládnout). *Zažili jste někdy něco podobného – kdy jste se ocitli v nebezpečí, o kterém jste si mysleli, že nemůže dobře dopadnout?* Necháme děti vyprávět jejich zážitky; sami si připravíme jeden až dva vlastní pro případ, že by skupina žádné vlastní příběhy neměla.

Uzavřeme shrnutím: *Učedníci se přesvědčili, že Ježíš vládne i přírodním silám – ptali se, kdo Ježíš je. Ale už to určitě věděli, jako to víme my. Ježíš je Boží syn.*

Obě části katecheze oddělíme **hrou**: děti rozdělíme do družstev a každému družstvu dáme 10 listů papíru. Jejich úkolem bude přejít vymezenou trasu v místnosti, hráči ale nesmí šlápnout na podlahu, pouze na listy papíru, které postupně pokládají před sebe. Pokud dítě na podlahu stoupne, vrací se na start. Pokud poškodí papír, mohou dostat nový, ale k výslednému času se připočítávají trestné vteřiny. Vítězí rychlejší družstvo.

Pokračujeme: *Ted' si budeme vyprávět / přečteme ještě jeden příběh. Něco v něm bude podobné jako v předchozím příběhu, něco ale jinak. Bude se tu mluvit o strachu, ale ten bude také trochu jiný než v předchozím vyprávění. Přečteme* (viz příloha) *nebo převyprávíme epizodu o Ježíšovi, který kráčí po moři (Mt 14,22–33).*

Poté se **ptáme**: *Kdo se v tomhle vyprávění bál?* (Učedníci a Petr). *Čeho se báli? A vidíte tu nějaký rozdíl?* (Učedníci se báli zase něčeho neznámého / neovladatelného, Petr konkrétně větru a nebezpečí na vodě). **Shrneme:** *Petrův strach je jiný: on už přece věděl, že Ježíš má moc vodu a vítr zvládnout, jeho strach začíná u pochybnosti, jestli mu Ježíš dokáže pomoci. A Ježíš mu ukazuje, že když věří, dokáže s jeho pomocí všechno.*

Pracovní list: Rozdáme ho dětem a necháme je přiměřenou dobu pracovat samostatně. V případě vhodnosti je možné udělat závěrečné „kolečko“ pro kontrolu odpovědí a případně sdílení poslední otázky.

Modlitba dle zvyklostí skupiny

Rozdání zápisových listů a zakončení setkání.

Případné doplňkové alternativy ke scénáři:

Video „Galilejské jezero“

Katechezi můžete **doplnit** tematickým **krátkým filmem** z cyklu „Biblická pátání“. Děti zde uvidí reálné prostředí Galileje a dozvědí se některé zajímavosti z **oblasti reálií**.

Na stopaži 7.53 začíná **příběh o chůzi po vodě** – lze jej využít jako doplněk k četbě textu z Matoušova evangelia.

ODKAZ: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10213603244-biblicka-patrani/319298380100006/>

Diskuse a reflexe: „Moje vlny a můj klid“

V tomto věku už děti dokážou **reflektovat své vnitřní pocity a strachy**.

Průběh:

1. Přečtěte si znovu oba úryvky a zaměřte se na větu: „Proč se bojíte? Pořád ještě nemáte víru?“
2. Požádejte děti, aby na jednu stranu „vlny“ napsaly nebo nakreslily věci, které v nich vyvolávají strach (škola, tma, samota – jejich osobní bouře).
3. Na druhou stranu (nebo do středu nakreslené loďky) mají napsat, co nebo kdo jim pomáhá se uklidnit (modlitba, objetí od rodičů, kamarád).

Sdílení: Kdo chce, může svou „vlnu“ představit ostatním. Diskutujte o tom, že i učedníci, kteří byli dospělí rybáři, měli strach – a že je to v pořádku, pokud víme, koho volat na pomoc.

Kreativně-rukodělná výzva „Bouře v lahvi“

Děti si vytvoří **vizuální pomůcku**, která jim připomene, že i v největším zmatku je klid na dosah.

Postup:

1. Lahvičku naplňte do poloviny vodou obarvenou na modro.
2. Vhodte kousek korku (loďku) a nasypete trochu třpytek (představují strach nebo zmatek).
3. Zbytek dolijte olejem a pevně uzavřete (ideálně zalepte tavnou pistolí).
4. Když děti lahvi třesou, vytvoří se divoká bouře. Když ji položí, olej a voda se oddělí a hladina se uklidní.

Symbolika: „Loďka“ v lahvi je v bezpečí, i když s ní cloumají vlny. Olej představuje Boží pokoj, který nakonec vše utiší.

Pohybová a kooperativní hra: „Udrž balanc v bouři“

Tato aktivita **simuluje chaos** na lodi a **nutnost soustředit se na cíl** (Ježíše) navzdory okolnímu hluku.

Průběh:

1. Na zemi vytvořte z lana čáru, která představuje „úzkou cestu k Ježíši“ na rozbouřeném moři.
2. Děti se rozdělí na dvě skupiny: „poutníky“ (Petr/učedníci) a „vlny“.
3. Poutníci se snaží přejít po laně z jednoho konce na druhý. Vlny stojí kolem, dělají hluk (vítr) a hází po poutnících papírové koule. Pokud někdo „spadne do jezera“ – šlápne mimo čáru, vrací se na start. Hru můžeme přerušit hvízdnutím na píšťalku – tím utišíme vlny a učedníci se mohou k Ježíši dostat (využíváme omezeně – na několik sekund, pokud jsou hráči neúspěšní).
4. Po ukončení kola se skupiny vymění.

Pointa: Pokud se poutník dívá na cíl (vás nebo určený bod), jde se mu lépe. Pokud začne sledovat „vlny“ pod nohama, ztratí rovnováhu

Případné otázky k reflexi: Jaké to bylo, když na vás všichni křičeli? Co vám pomohlo nespadnout z lana?